

Megjelenik e lap mindennap,
pénteket kivéve.

Előfizetési ár:
Helyben a hátralévő színiidényre 2 frt. 50 kr.
Vidékre 5 " — "
Helyben egy óra 1 " oszt. ért.

Mindenmely hirdetésnek elfogad-
tatnak: kétszer hasábozott sorért
5 újkr., ismétléseknél 3 újkr.
Kincstári díj minden hirdetésről 30 újkr.

MÁRIA.

BESZÉLY.

(folytatása és vége.)

Most elvált a fejedelem két férfa, mintha már annyira beletanultak volna a gyilkolásban, hogy kiki magára is teljesítheti földadatát, vagy tán személyes ellent, tán kiválasztottat keresnek ezek?

Amott viv az ifju erősen, hevülten, mintha csak most fogott volna hozzá egy circusbán deli nők szép serege előtt mutatni férfias erejét. Azonban nyakára vágást kap most az ifju. Szegény fiu! igen ifju volnál még a halálnak...

„Mentsd meg őt Istenem! Őtet bár, ha már én elvesztem,” így imádkozik messze távolban egy 17 éves angyal ezen fiúért, s Isten ne hallgatná meg ezen angyalok imáit?

Ily angyalokat kérjeteik közvetítőül vesztélyekben, ifju olvasóim; ezek imája egekbe hat. Ott az ifju sebbel bár, de az mintha dü-

hőtebbé, erősebbé tette volna; fölindulása első perczében földre teríti ellenét, és egyedül maradva, néz szélylyel, mintha még keresne áldozatot.

Van is — bár ingadoz az ellen — anott viv öreg barátod; s a percze ott terem, mintha ismerősre talált volna harczi barátja ellenében. De későn! agg társa halálosan volt találva ellene által.

„Csak egy perczig atyám! hadd lássad, hogy van ki megbőszult!” szólt az ifju, s oly irtóztosan rohanta meg ellenét — mint ő mondá — atyja gyilkosát, hogy az hátrálni kényszerült.

„Egy perczet még atyám! barátom!” kiáltá tigris dühvel; a másik perczében földön hevert, ki halált adott az öregnek.

„Kegyelem Zalárdi!”

„Atyám s boldogságom elrablója, nyerhetsz-e életet?” Szólt kínosan Zalárdi, mert ő volt az ifju.

„Atyádat megölte a harczi, angyalodat viszszaadom én, csak adj életet,” mondá, már nevénevezhetjük — Csatár.

„S hol van ő!” kiálta Zalárdi.

„Visszaadom, csak becsületszavad add, hogy mentve leszek.”

„De életet csak a fejedelem oszt — felelő nem kisebb kinnal Zalárdi — mi harcosai házáknak csak halált adhatunk.”

„De arád élete függ általam, velem megmented őt.”

Ezalatt tönkre veretett Békesi hada, futott, ki merre tudott, sokan azon posványban kerestek menedéket, mely Sz.-Pál és a Maros folyam között feküdt; de ezek a fejedelmi győzelmes seregek által üldözötve, majd mind levágtak, mások a Maros hullámiba veték reményüket, de kevesen úszhatták át, s ezek is üzettek hosszason késő estig, a csata reggeli 10 órakor már eldöntetett.

Igy végződött be a nemzeti harcz, a polgárháboru, melyet egy porból fölemelkedettnek szennyes nagyravágyása, aljas önérdeke gyújtott meg, s melynek lángját békélen, gondatlan polgárai e hazának növelték.

A harcz zajában Barthokovith János, Zádorlaci György, Barcsai Gáspár, Szakács Miklós, Darlóczy János a fejedelem közvetlen parancsára fölakasztattak.

Többen elfogattak, kik azután országvégséleg gyászos vértanui lönek könyelműségüknek és csábingerüknek.

Midőn ezeknek — kik közt Erdély akkor legnevezetesebb családfiai voltak — országgyűlésileg hozott halálos ítéletét, ítélőmester Wesselényi Miklós fölolvassná, sűrű hazafi könyvek ömlöttek szemeiből.

Hány ezerrel kevesedett e nemzet, csak ez egyetlen polgárháboruban is?!...

Öszi várnagy azon határozottsággal vált meg leányától: vagy megöli azt, ki egy életre meggyilkolni akarja leányát, vagy ő nem éli túl leánya szerencsétlensége első perczeit; meggyőződött ő Mária elbeszéléséből, mikép Csatár műve volt az egész; s elfogatásában leánya elnyerése czéloztatott.

Mária imádkozással töltötte napjait, a pillanathban, midőn atyja szabadítására gondolt, határozott jövője felől; ha atyja szabaddá tétetik, szeretete tárgya mentve van. S hogy szerelmét is hűen adja át Zalárdinak, találandó utat azt a maga égiességében vinni a túlvilágra; „hiszen Zalárdi mondá, midőn harczra ment, hogy ott egymásé leendünk elválhatlanul.”

E volt a nemes lány határozata, s ez szenvedéseiben férfiasá szilárdítá őt, azon időtől fog-

va, midőn Csatárral alkudt; Zalárdi égi arájának tekinté magát.

Letartóztatásának harmadnapján, mint a vár udvarán sétálgatna egyedül szép csöndes estnek alkonyán, midőn a nap piros sugaraival búcsút int egy éjre, szokatlan érzés fogta át.

Hirtelen észrevesz azon úton, mely a Mezőségről vezet Bethlennek — pörfelleget. „Az nem forgószél ily csöndes időben — mondá magának — vagy az az én forgószellem, mely földi boldogságomat elröpíti, oda föl, hol aljas emberi üzér szenvedélyek nem becsutelenítik be legszentebb kincsünket — a szerelmet.”

Most alakok vehetők ki a pörfellegből, nemzetiesen öltözött lovagok azok, lassu, fáradt lovakon.

„Az ő, szívemnek gyilkosa!” kiálta magában, s szobájába vonult, hogy összetolult érzései alatt támat találjon roskadozó testének.

„Isten veled atyám! te szabad vagy! de én is az leszek nem soká.”

Isten veled Jenőm! szerelmem! mi nemsoká egymásé leendünk elválhatlanul, eljősz te is ugy-e, szerelmem!” szólott rángatózó kínok között ágyra vetve magát öntudatlanul.

Ekkor érkezett meg lovas csapatunk a várba; Zalárdi volt 24 emberrel és Csatárral.

Keves mondanivalónk van.

Mielőtt Mária magához tér, Zalárdi térdelt előtte.

Néhány óra múlva az öreg holdnak világító fényénél egy szekér vágatott, Bethlenből Dézsenek tartva.

Zalárdi vitte Máriaját Kolozsvár fölé.

Az atyjáról szünetlen kérdezősködő leánykát Zalárdi darab ideig tükörbe tartá annak haláláról, s s csak később, midőn már Zalárdi nője lön, tudá azt meg.

Csatárnak a fejedelem Zalárdi kitünő viselete tekintetbevételeért bocsátott meg, úgy, hogy miután foglyát Zalárdinak átadja, azonnal költözzék ki száműzetése helyére — Magyarhonba; Zalárdi iránti kegyének nagyobb jeléül egy kis örseget adott mellé, melylyel Zalárdi repült Bethlenbe, lovan vive a megcsonkított Csatárt.

MEZŐVÁRI

Vegyesek.

— Prielle Corneli a közlő vendégszerepei-
nek repertoireját már megküldé; mily szeretetteljes ragaszkodással siet hozzánk, tanúsítja e sorai: „Alig várom, hogy lássam — önöket — olyan mesés, elérhetlen boldogságnak tűnik fő-

előttem kedves Kolozsváromban újra élhetni, az örökre felejthetlen méltányos közönségemnek játszanisat.“

— A Szegedi Hiradó dec. 8-ai számában a következő leirat olvasható:

„Mintán a Szegedi Hiradó című folyóirat ismételve és fokozott módon oly gyűlölséges izgatásokat tartalmazott, melyek egészen alkalmasak arra, hogy ellenséges sürlődásokat idézzenek elő a nemzetiségek között, Ő cs. kir. Főnsége, a legkegyelmesebb Főherceg, Magyarország Főkormányzója m. hó 29-én 4214/Pr. G. sz. a. kelt legmagasabb leiratával elrendelni méltóztatott, hogy a Szegedi Hiradónak, melynek fenkijelölt eljárását a közrend érdekében túrni nem szabad, a sajtótörvény 22-dik czikke értelmében az első írásbeli megintés kiszolgáltatassék. Ezen írásbeli megintés kiadásáról, valamint a szerkesztőség, egy a nevezett folyóirat kiadója értesítetik. Pesten 1859. dec. 1.

3467/Prás. sz.

Cs. k. tanácsos s rendőrigazgató
Protmann s. k.“

— Kérelem a tárogatók tulajdonosaihoz. A pest-budai hangászegyleti zenede hazafiságos föladatául tázvén ki, az őseink által használtatott „Tárogató“ hangszer lehető alapos megismertetését, tanulmányozását és a magyar zenében alkalmazhatását elősegíteni, — tisztelettel kéri ama t. cz. testületet, hatóságokat s egyes hazafiakat, kik még a hajdankorból birtokukba jutott „Tárogató“ hangszer tulajdonosai volnának, legyenek szivesek azt mielőbb a legbiztosb úton, a zenede költségén Pestre küldeni, hogy itt az illető zenedei bizottmány által eszközendő vizsgálat, egybehasonlítás s kezelhetés módjának meghatározása minél czélszerűbben történhesék. A rövid ideig tartandó használat után hazefias köszönettel szolgáltatik vissza mindent t. cz. beküldőnek saját tárogatója. Kétszeres örömmel fogadná a zenede, ha azon hazafiak, kik netalán a tárogatót gyakorlatilag is tudják kezelni, s azon még talán a hajdankori dallamokat és zeneműveket is képesek volnának előadni, személyesen jönének Pestre, részint a kellő utasítás könnyítése végett, részint azért, hogy itt az általuk netalán előadandó őskori dallamok hangjegyekre iratván, örök enyészettől megmentve, a hálás utókor számára föntartathatnának. Azért a tehetősb t. cz. hazafiak igen kedves szolgálatot tennének ez ügyben, ha ily egyének személyes lerándulását Pestre minden kitelhető módon elősegíteni sziveskednek. — Bejelentéseket elfogad a zenede elnöke, mélt. báró Prónay Gábor ur (bálvány-utczai saját házában); Ritter Sándor zenedei titoknok (a műkiállítás szállásán, Dunafüüdő épületében); mélt. Kubinyi Ágoston ur a m. n. muzeum igazgatója, és Mátray Gábor m. n. muzeumi könyvtárőr és zenedei igazgató a muzeum épületében.

— A „Ploermeli búcsu, vagy Dinorah“ című operát dec. 6 án mint az uralkodó hercegné nevenapján adták először Koburgban; a díszes színi-

padi kiállításért a pizrendező a tudomány és művészet érdemjelét kapta a hercegtől.

— Bulyovszkiné ugyanott nagy tetszéssel vendégszerepel, s e minőségben marad ott az egész téli színiüdenyben.

— Liszt Ferencz már egy év előtt lemondván a karmesteri állásról Weimárbán; most zeneműveit is visszavette, s nem engedi a színházi hangversenyekben előadni; oka ennek az, hogy legujabban az ő C-moll symphoniája nagy tetszésben részesült. E symphonia, újabb műveitől, melyek a jövő zene számára, s új szabály szerint iratnak, régi rendes szabályszerűségénél fogva elűt, s az eziránt mutatott tetszés nyilvánítást úgy veszi mint kárhoztatását újabb műveinek, s ezért vette azokat vissza.

— Bécsben, nemcsak Treuman kómikus épített színházat, mely négyszázezer forintba került, s a jövő Novemberre megnyílik, de Hoffman jelenben a józsefvárosi színház igazgatója is egy Thalia nevű színházat akar építeni a józsefvárosi glacison, s e szörint mostani Thalia színházat, mely a városon kívül esik circusrá változtatná. Ily egyes emberek nagyszerű vállalataihoz mit szólnak Magyarhon 40—50—60 ezer lakosságú városai, hol még ilyesmiről szó sincs.

— Egy anya tusában gyermekeért. Egy fiatal 23 éves özvegy Lyonban egy leányt vett magához szolgálatba, ki a legjobb bizonyítványokkal volt ugyan ellátva, de gyermekségétől örülesi rohamokban szenvedett. A mult hétfőn, mint a lyoni „Futár“ beszéli, éppen sétából jött haza e leány az özvegy 3 éves kis gyermekével s egyenesen a salon ablakának tart. Az anya a leány zavart tekintete által, ki fejét előre tartva a gyermeket karján vitte, megremülvén, eleje áll és kérdi: „Mit szándékozik tenni.“ „Semmit“, felelé az nyugottan, „ki akarom ön gyermekét az ablakon dobni!“ E szavakra az anya gyermekéhez kap, ki akarja a leány karjaiból ragadni; de ez erősebb mint ő, tusakodás közben már az ablakig halad, kinyitja azt és a gyermeket lábánál fogva tartja, hogy az utca kövezetére dobja le. E perczen kétségbeesett tusa fejlődik az anya részéről, míg végre a leány kezét fogaival eléri, és az ekép okozott fájdalom által kényszeríti zsákmánya elbocsátására. A gyermek megmentetett ugyan, de a szegény anya e percztől aggályt ébreszt életeért. A szolganő most már, fájdalom késő, tébolydában van.

Erkeztek:

^{20/12} Neugeboren Henrik, tanár, Szebenböt.
Dindár József, kerületi főnök, Bonczidáról.

Elutaztak:

^{20/10} Dindár József, kerületi főnök, Tordára.
Buczi Emil, jószágigazgató, Dézsre.
Mihályi Károly, jószágigazgató, Léczfalvára.

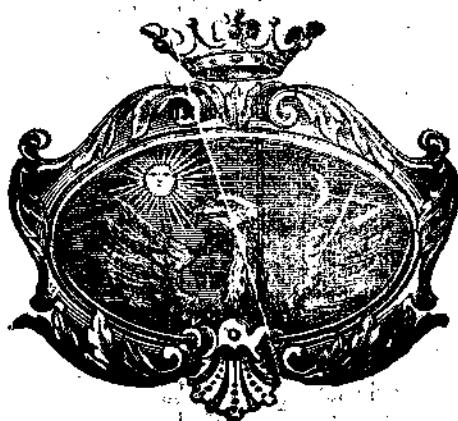
Tulajdonos és felelős szerkesztő: HAVI MIHALY.

ÚJ VIG-ÉS DALJÁTÉK. SCH. MINKA JUTALMÁRA.

BÉRLET

SZÜNNET.

NEHEZETI

SZÍNHÁZ.

Felsőbb

engedélyvel.

Kolozsvártt, ma, kedden, december, 27-kén, 1859.

A fennálló országos szini választmány pártfogása és HAVI MIHÁLY igazgatása alatti dalszintársaság által

Sch. Minka javára e szinpadon először adatik:

Eljegyzés lámpafénynél.

Operette 1 felvonásban, Offenbachtól. Magyarra fordította Havi Mihály és Paulay Ede.

Személyzet:

Pierre, haszonbérlo	— — —	Folinas.	✱	Nagy béres	— — —	Bokor.
Denise, rokona	— — —	Láugh Mari.	✱	Esküdt	— — —	Palatkai.
Katalin	} falusi özvegynök	*Sch. Minka.	✱	Kisbíró	— — —	Alajos.
Fanchette		Follinusné.	✱	Szolgáló	— — —	Bokorné.
Falubírája	— — —	Bartha.	✱	Szakácsné	— — —	Baranyiné.
Törvénybíró	— — —	Vadász.	✱	Gselédek, szomszédok, lámpáshordók.		

Ehhez:

Szamártej.

Énkes vigjáték 1 felvonásban, írta Gabriel és Duperti, fordította Csepreghi.

Személyzet:

Ohidi, technikus	— — —	Komáromi.	✱	Körmös, seb orvos	— — —	Bokor.
Bokor, gazdag majoros	— — —	Gyulai.	✱	Bodorné	— — —	Follinusné.
				Bejáriné	— — —	*Sch. Minka.

A két darab között:

Nagy jelenet Ernani-ból, előadja Pauli, karkisérettel.

A t. cz. közönség kegyébe ajánlja magát Sch. Minka.

Tisztelettel kéretnek a páholy- és zártszék bérlő t. uraságok helyeik meg- vagy nem tartása iránt déli 12 óráig rendelkezni, hogy azontul másoknak is szolgálhassunk.

Kezdeté fél 7 órakor, vége 9 után.